

Кудінов Вадим Анатолійович,
професор кафедри інформаційних
технологій та кібербезпеки ННІ № 1
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат фізико-математичних наук,
доцент

МОЖЛИВОСТІ СИТУАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЩОДО ВИЯВЛЕННЯ ТА РОЗКРИТТЯ ЗЛОЧИНІВ

Останніми роками в Україні здійснюється реформа Міністерства внутрішніх справ. Створено Національну поліцію України (далі – НПУ) – центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [1, 2].

Виконання НПУ покладених на неї складних і відповідальних завдань потребує постійного удосконалення процесів управління органами поліції усіх рівнів. Це об'єктивно вимагає забезпечення постійного і безперервного збору та опрацювання значного обсягу необхідної інформації, швидкої її оцінки та прийняття відповідних управлінських рішень, доведення їх до виконавців та здійснення контролю за їх виконанням. Тому НПУ вживає різноманітні заходи для організації належного інформаційно-аналітичного забезпечення своєї діяльності, зокрема, впровадження Ситуаційних центрів (далі – СЦ). На підрозділи Управління організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування (далі – УОАЗОР) Головних управлінь Національної поліції України в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях, м. Києві покладено обов'язки щодо організації діяльності Ситуаційних центрів (Ситуаційних відділів) поліції [3].

Вважається, що СЦ – це нова структура в органах НПУ, до завдань якого включено збір, обробку та аналіз інформації про рівень, структуру і динаміку злочинності по всій території України. Окрім того, підрозділи УАЗОР отримали право управління силами та засобами реагування патрульної поліції, інших підрозділів, задіяних для підтримання публічної безпеки і порядку [4]. Ситуаційний центр – це сучасна форма організації аналітичної діяльності, яка базується на синтезі інформаційно-комунікаційних технологій, засобів накопичення і

представлення інформації, комп'ютерних засобів підтримки прийняття рішень [5].

Структура Ситуаційних центрів в органах Національної поліції така: 1) СЦ НПУ, де проводиться тільки збір і обробка інформації [6]; 2) СЦ в місті Києві та майже у всіх областях, в складі яких працює і служба «102» [6]; 3) СЦ на територіальному рівні (наприклад, управління поліції у Солом'янському районі міста Києва у травні 2018 року створило у себе аналог Ситуаційного центру Головного управління Національної поліції у місті Києві [7]). Ситуаційні центри працюють цілодобово в двох режимах: стандартному або надзвичайному.

Розглянемо можливості СЦ щодо виявлення та розкриття злочинів.

СЦ НПУ складається з чергової частини і відділу ситуаційного аналізу. Аналітики збирають і обробляють інформацію, групують і передають Голові НПУ для прийняття управлінських рішень. При цьому його аналітики використовують три види аналізу: стратегічний (аналіз злочинності, її рівня, поширеності, динаміки, структури в цілому), тактичний (ситуація за добу, за тиждень, за конкретними регіонами, щодо конкретних видів злочинів) та практичний (оперативний кримінальний аналіз по кожному конкретному тяжкому та особливо тяжкому злочину). Аналітики СЦ НПУ, крім щоденного зведення за добу, також готують звіти за тиждень і за місяць [6].

В обласних Ситуаційних центрах оператори служби «102» приймають всі звернення громадян, передають інформацію диспетчерам, які, в свою чергу, направляють наряди поліції на виклики і контролюють їх виконання. Резонансна подія, яка відбувається в будь-якій точці країни, майже миттєво з'являється на моніторах чергової частини Ситуаційного центру НПУ.

Правоохоронці, використовуючи можливості СЦ на територіальному рівні, можуть ефективніше відстежувати криміногенну ситуацію в районі та оперативніше направляти наряди поліції на місця вчинення правопорушень [7]. Так, зокрема, у Солом'янському Ситуаційному центрі можна проглядати відео з камер спостереження, встановлених на вулицях всієї столиці, що дозволяє удосконалити координацію дій поліцейських. До районної системи відеонагляду, окрім загальноміського відеотрафіка, приєднано також камери у місцях великого потоку пасажирів: це територія аеропорту «Київ», центральний залізничний вокзал. На Центральному та Південному залізничному вокзалі зараз також встановлено

камери з функцією, яка дозволяє розпізнавати обличчя людей та державні номерні знаки транспортних засобів. А така інформація допомагає суттєво підвищити оперативне затримання правопорушників та розкриття злочинів [7].

Необхідно відмітити, що всі СЦ поліції в м. Києві мають можливість використовувати потужності інформаційно-аналітичного комплексу «Безпечне місто», який складається з безлічі систем, що працюють в автоматизованому режимі та забезпечують контроль, профілактику та координацію великої кількості процесів, пов'язаних з безпекою та життєдіяльністю людини в міському середовищі. Головним його органом є правильна система міського відеоспостереження, що являє собою комплекс заходів, спрямованих на оснащення системами відеофіксації вулиць, будівель, споруд, прибудинкових територій, підприємств, транспортних вузлів та місць масового скупчення людей для запобігання та мінімізації виникнення всіляких злочинів [8].

Система відеоспостереження не тільки веде відеофіксацію та реєстрацію подій, вона має вбудований інтелект для реагування на численні ситуації, які щомиті відбуваються навколо. Система повідомляє про події, що відбуваються, а подальше рішення приймає людина. Наприклад, через систему зворотного зв'язку відбувається взаємодія з патрульною службою, при необхідності відбувається виведення на планшетний комп'ютер оперативної інформації для швидкого реагування [9].

Розглянемо її можливості щодо розпізнавання обличчя людей. Спеціальний модуль цієї системи фіксує зображення з будь-якої камери, що встановлена в рамках мережі та порівнює їх із базою правопорушників, яка була створена правоохоронними органами. Одночасно система може обробляти 450 потоків, 1100 обличч на секунду. Камери фіксують обличчя людини, ці дані залишаються в архіві. За допомогою отриманого з камер фоторобота правопорушника, система аналізує базу даних та знаходить потрібну людину. Під час пошуку в системі можна налаштувати параметри, наприклад: «людина у шапці», «людина в окулярах», «темний колір волосся», навіть вік або стать. Якщо система виявляє подібність, оператор одразу отримує тривожний сигнал. Дані отримані з відеокамер зберігаються в міському центрі обробки даних до 30-ти календарних днів [9].

Таким чином, ситуаційні центри Національної поліції України мають широкі можливості щодо виявлення та розкриття злочинів.

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02 лип. 2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.

2. Про затвердження Положення про Національну поліцію : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовт. 2015 р. № 877.

3. Про затвердження Типового положення про управління організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування головних управлінь Національної поліції України в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях, м. Києві : Наказ МВС України від 22 січ. 2016 р. № 39.

4. Поліція відкриває ситуаційні центри. *LexInform Юридичні новини України* : [сайт]. URL: <https://lexinform.com.ua/zakonodavstvo/politsiya-vidkryvaye-sytuatsijni-tsentry>.

5. Поняття Ситуаційного центру. *Портал молодих науковців ВНТУ* : [сайт]. URL: <http://inmad.vntu.edu.ua/portal/static/952500A7-287E-4743-A7B1-0B8C1105B2CA.pdf>.

6. Ситуационный центр Нацполиции: анализ преступности, оперативной обстановки и координация подразделений. *112.ua* : [сайт]. URL: <https://112.ua/statji/situacionnyu-centr-nacpolicii-analiz-prestupnostioperativnoy-obstanovki-i-koordinaciya-podrazdeleniy-431302.html>.

7. У Солом'янському управлінні поліції Києва запрацював новостворений Ситуаційний центр. *Українська асоціація власників зброї* : [сайт]. URL: https://zbroya.info/uk/blog/15570_u-solomianskomu-upravlinni-politsiyi-kiieva-zapratsiuvav-novostvorenii-situatsiini-tsentr.

8. Безпечне місто. ЛИТЕР : [сайт]. URL: <https://leater.com/ua/services/bezpechne-m-sto.html>.

9. «Безпечне місто»: в Києві запрацював новий аналітичний модуль розпізнавання облич – КМДА. 5 канал : [сайт]. URL: <https://www.5.ua/kyiv/bezpechne-misto-v-kyievi-zapratsiuvav-novy-analitychnyi-modul-rozpiznavannia-oblych-kmda-186722.html>.